

RƏŞAD QARDAŞOV

Magistrant

RESPUBLİKA ELMİ KƏND TƏSƏRRÜFATI KİTABXANASININ BİBLİOQRAFİK FƏALİYYƏTİNİN ƏSAS İSTİQAMƏTLƏRİ

Müstəqil Azərbaycan Respublikasında qədim və zəngin tarixə malik olan, elmin bütün sahələrini özündə cəmləşdirən kitabxanalardan biri də Respublika Elmi Kənd Təsərrüfatı Kitabxanasıdır.

Respublika Elmi Kənd Təsərrüfatı Kitabxanası cəmiyyətdə iqtisadiyyatın infrastrukturunu kimi öz fəaliyyəti ilə iqtisadi proseslərin informasiya təminatları ilə məşğul olmaqla onun inkişafında əhəmiyyətli rol oynayır. Sənaye və aqrar kompleksə xidmət edən müstəqil kitabxana şəbəkələrinin fəaliyyətinin səmərəliliyi özünü müvafiq istehsal sahələrinin inkişafında, orada çalışan əməkçilərin peşə səviyyəsinin yüksəldilməsində göstərir. Bundan başqa elmə, kadr hazırlığına xidmət edən kitabxanaların fəaliyyətinin nəticələri cəmiyyətin iqtisadi potensialının inkişafına müsbət təsirini göstərir. Məlumdur ki, kitabxanalar öz oxucularının mənəviyyatına, intellektual və peşə səviyyəsinə kitab və informasiya xidməti ilə səmərəli təsir göstərərək, onların fəaliyyətində yaradıcılıq ünsürlərinin formalaşmasına, alimlərin, mütəxəssislərin və sair informasiya istehlakçılarının zehni əmək potensialının zənginləşməsinə və bu potensialdan ictimai həyatda, o cümlədən istehsalatda səmərəli istifadə olunmasına kömək edir (2, s. 42).

Aqrar texnikanın inkişafında rolu olan REKTK-sı 1921-ci ildə Xalq Torpaq Komissarlığı tərəfindən yaradılmışdır. 1923-cü il aprelin 12-də Xalq torpaq Komissarlığının 47/213 nömrəli əmri ilə rəsmiləşdirilərək müstəqil kitabxana kimi fəaliyyətə başlamışdır (3, s. 2).

REKTK Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərman və sərəncamlarını təbliğ edən, respublikanın nazirlik, şirkət, idarə və müəssisələri, elmi tədqiqat və layihə institutlarının, elm, texnika, kənd təsərrüfatı sahəsində tədqiqat aparən ayrı-ayrı müəssisələrə, tələbələrə, aspirant və magistratura pilləsində təhsil alanlara məlumat-biblioqrafiya və kitabxana xidməti göstərən respublika mərkəzi hesab olunur.

REKTK-sı kitab və biblioqrafik xidmətlərlə yanaşı xarici ölkələrin jurnallarını, dövrü və ardı davam edən nəşrləri, nadir nüsxələri

avtoreferatları, müxtəlif ensiklopediyaları, lüğətləri, ünvan-soraq kitablarını daimi oxucuların istifadəsinə verir.

REKTK-sı Azərbaycan Respublikası ərazisində yerləşən Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi tabeliyində olan idarə və müəssisələrin, elmi-tədqiqat institutları və Aqrar Elm Mərkəzlərində fəaliyyət göstərən 51 şəbəkə və filial kitabxanaları üçün metodik mərkəz hesab olunur. Bu mərkəz il boyu kitabxanalarla sıx əlaqə saxlayaraq seminarlar keçirir. Yerlərdə onlara lazımi kitabxana işinə dair məsləhətlər verir. "Məlumat-mütəxəssis" günləri keçirirlər. Kitabxana bütün il ərzində kitabxanalararası mübadilə yolu ilə MDB-nin kənd təsərrüfatı kitabxanalarının 47-si ilə kitab mübadiləsi aparır. (1, s. 126).

Eyni zamanda Beynəlxalq kitab mübadiləsi yolu ilə Polşa, Koreya, Fransa, Almaniya, Türkiyə və başqa ölkələrin kitabxanaları ilə sıx əlaqə saxlayır. REKTK 1982-ci ildən kənd təsərrüfatı ədəbiyyatı üzrə depozitar mühafizə mərkəzidir.

REKTK-inin əsas istiqamətləri-respublikanın aqrar siyasəti sahəsində qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsindən, kənd təsərrüfatı, ictimai-siyasi və elmin müxtəlif sahələrinə dair ədəbiyyatın təbliğindən ibarətdir. Fəaliyyət istiqamətinə, uyğun profilinə və gördüyü işlərə görə REKTK-inin əsas vəzifələrini aşağıdakı kimi qruplaşdırmaq olar:

-Müstəqil Azərbaycan Respublikasının siyasətinin və tarixinin keşməkeşli yollarının, hazırkı keçid dövrünün zəruriliyinin inkişafımızın milli ruhda təbliğ olunmasını təşkil etmək.

-müxtəlif səviyyəli oxucular arasında ictimai-siyasi və kənd təsərrüfatı ədəbiyyatının geniş təbliğində izahat işini möhkəmləndirmək.

-aqrar siyasətin, elmin, texnikanın və ictimai həyatın digər sahələrinin inkişafına, respublikanın elmi-texniki potensialına, yerli təsərrüfat sistemində yeni təcrübələrin təbliğinə dair ədəbiyyatı təbliğ etmək.

-elm xadimlərinin, kənd təsərrüfatı alim və mütəxəssislərinin, elmi işçilərin və başqa tələblərini öyrənməli, elmi-köməkçi, soraq-bibliografiya vəsaitlərini tərtib etməli, ədəbiyyatların geniş mövzular üzrə baxışların, məlumat-mütəxəssis günlərinin, elmi-praktiki konfransların, sərəgilərin və s. tədbirlərin keçirilməsi.

-kompyuterləşmə və avtomatlaşdırma sisteminin REKTK-da və onun tabeliyində olan kitabxanalarda tətbiqini təbliğ etmək.

-Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi mütəxəssislərinə xid-mət edən filial və şəbəkə kitabxanaları ilə kordinasiya işini təkmilləşdirmək (4, s. 8).

-oxucuların tələblərini KAA sistemi üzrə respublikada mövcud olan kitab fondu və respublikadan kənar kitabxanalar vasitəsi ilə ödəmək.

1967-ci ildən Azərbaycan SSRI Nazirlər Sovetinin Respublika Elmi Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi nəzdində Respublika Elmi Kənd Təsərrüfatı kitabxanası kimi öz fəaliyyətini davam etdirmişdir. Bu gün REKTK Respublika Prezidentinin fərman və sərəncamlarını təbliğ edən, respublikanın nazirlik,şir-kət,idarə və müəssisələri, elmi-tədqiqat və layihə institutlarının,elm və texnika, kənd təsərrüfatı sahəsində tədqiqat apararı ayrı-ayrı mütəxəssislərə və tələbələrə, aspirantlara və magistratura pilləsində təhsil alanlara elmi metodik yardım göstərir, məlumat-bibliografiya və kitabxana xidməti göstərən respublika mərkəzi hesab olunur (5, s. 12).

REKTK-sı ənənəvi kitab təbliği və kitabxana-bibliografiya xidmətlərindən əlavə xarici ölkələrin jurnallarını,dövri və ardı davam edən nəşrlərini, avtoreferatları, plakatları və digər sənədləri özündə əks etdirən,metodiki fəaliyyətlə məşğul olan böyük müəssisədir.

Hazırda kitabxananın ümumi fondu 743461-ə yaxındır. Kitabxanada fəaliyyət göstərən soraq-məlumat aparatı,kataloq-kartoteka sistemi vasitəsilə kitabxana fondu haqqında operativ məlumat verilir. Müxtəlif ensiklopediyalar, lüğətlər, ünvan-soraq kitabları daim oxucuların istifadəsindədir. İl ərzində 12247-dən artıq oxucu kitabxananın xidmətindən istifadə edir.REKTK-sı Azərbaycan Respublikası ərazisində yerləşən 51 şəbəkə və filial kitabxanaları üçün metodik mərkəz hesab olunur.Metodik iş əsasən aşağıdakı istiqamətlərdə aparılır:

-qabaqcıl kitabxana təcrübəsinin öyrənilməsi,yayılməsi və metodiki sənədlərin hazırlanması, kitabxana kadrlarının ixtisas səviyyəsinin yüksəldilməsi,seminar və məsləhətlərin keçirilməsi.

Eyni zamanda BDU-nun Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin tələbələri üçün istehsalat təcrübəsi mərkəzidir.

Respublikamızda həyata keçirilən aqrar islahatlara uyğun olaraq aqrar sahədə aparılan elmi-tədqiqat işlərinin istehsalatda tətbiq edilməsinin elmi-tədqiqat institutlarının, təcrübə sınaq təsərrüfatlarının və fermer təsərrüfatlarında işlərin səmərəliliyini artırmaq məqsədilə Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin təşəbbüsü ilə doqquz müxtəlif Regional Elmi Mərkəz yaradıldı (Quba, Salyan, Beyləqan, Kürdəmir, Tərtər, Lənkəran, Gəncə, Şəki və Naxçıvanda).

REKTK-sı işçiləri mütəmadi olaraq onun tabeliyində olan filial, şəbəkə və REM-də lazımi informasiya və elmi metodik kömək göstərmək məqsədilə ezamiyyələrdə olurlar. Respublika daxilində və respublikadan kənarında mövcud olan lazımi informasiyaları və biblioqrafik vəsaitlərin göndərilməsini təşkil edir.

Hazırda REKTK-da 5 söbə, 3 bölmə fəaliyyət göstərir:

1. Metodiki
2. Xidmət
3. Komplektləşdirmə, kitab işləmə və kataloqlaşdırma
4. Məlumat-biblioqrafiya
5. Depozitar fond.

Bölmələr:

1. Sistemli və əlifba kataloqları üzrə bölmə
2. Mərkəzləşmiş komplektləşdirmə üzrə bölmə
3. Nadir nüsxələr bölməsi.

REKTK-nın biblioqrafiya bölməsinin fəaliyyəti əsasən Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi sistemində vahid biblioqrafiya xidmətinin yeniləşdirilməsinə və daha da təkmilləşdirilməsinə yönəldiləcəkdir. Məlumat biblioqrafiya işinin səmərəsini yüksəltmək üçün ədəbiyyatların retrospektiv mövzu göstəricilərini tərtib etmək planlaşdırılmışdır. (6, s. 10)

- məlumat biblioqrafiya fondunun işlənməsi
- oxucu kartotekasının işlənilib qaydaya salınması
- jurnal məqalələrinin göstəricisininin hazırlanması
- qəzet, məqalə kartotekasının işlənməsi
- oxucuya biblioqrafik xidmət
- xarici jurnallarla iş
- mövzu kartotekasının işlənməsi
- sərgilərin təşkili
- ETİ əməkdaşlarının kitabxanada dövri nəşr edilmiş məqalə kartotekasının işlənməsi
- məlumat-mütəxəssis günlərinin keçirilməsi
- oxucuların sorğularına cavab(yazılı,şifahi)
- illik hesabatların hazırlanması.

Beləliklə müasir cəmiyyətimizin kitabxanaları kimi REKTK-sı da öz fəaliyyətinin bütün istiqamətlərini informasiya infrastrukturunun müasir dövrdə mövcud formalarından istifadə edərək qurmağa çalışır.

Ədəbiyyat

1. Əliyev Z.H. *Azərbaycan Biblioqrafiyasının tarixi.* - B.:BUN, 2007.-190 s.

2. *Kazimov R.Ə. "Kitابخana işinin iqtisadiyyatı" B.: 2003*
3. *REKTK-nın hesabati 2003*
4. *REKTK-nın hesabati 2004*
5. *REKTK-nın hesabati 2005*
6. *REKTK-nın hesabati 2006*

Rashad Kardashov

РЕЗЮМЕ

В статье были рассмотрены главные направления Республиканской Научно Сельскохозяйственной библиотеки. Здесь рассматриваются его история в современном виде и проведенные работы. В статье были выделены места библиографическим и методическим деятельности Республиканской Научно Сельскохозяйственной библиотеки.

Rashad Kardashov

SUMMARY

The basic directions of the activity of republic sciences agronomist library has been lighted, it's modern position and about affords of it's carried out given reference in the article.

